

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben háshoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Asszerkesztőség kérésre visszadárnak
 vagy megőrsésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A legnagyobb bűn.

Nagyobb bünt nem lehet elképzelni, mint az édes, a szülő anya meggyilkolását. Ennek a nagy bűnnek nincs; nem lehet méltó földi büntetését elképzelni sem. Talán a kötél noha a legenyhébb; de az azonnali kötél, minden szó, minden kihallgatás nélkül.

Am pedig a bitó, a törvénymondás ázsiai halál-fája sehogy sem illik bele a huszadik századbeli kultur ember igazságadásának, büntetésének a keretébe és mégis, bárhogyan latolgassuk is a bűnt és büntetést; szerepeljen védőként eszünk, műveltségünk, mai lelki világaink: az ilyen bűnre kisebb bűnhődést kiszabni nem lehet.

Bizony valósággal rémes titok ez. Bizony annyira rémes, hogy félő rá gondolni is, és titok, mert agygyal nem érthető, lélekkel nem sejthető: magyarázhatatlan, sötét.

Csak talán azokat a több irányból jövő fekete utvonalatokat lehet keresni, a melyek egyenként és összesen eredeti okozói az ilyen rut, utálatos bűnnek.

Haverda Mariska. Selyemruhás, vijongó, kacagó, léha lelkű asszony. Egy példány a huszadik század jellemző asszonyaiból.

Előttem van ő és kortársnői, kik hozzá egészen hasonló: a léleknélküli asszonyok, a modernek, kik ha anyák is, még az állathoz sem méltók, hiszen azoknak legalább jó ösztönük van.

Ezek a Mariskák undorodnak a menyasszony koszorujától és fátolyától, ezek a legelőször rájuk mosolygó, nekik hizelgő szavakat hazudó férfiak karjaiba vetik magukat, szerelem és hűség nélkül.

Ezek egy harmadik, vagy negyedik férfitel kelnek jegybe modernül, a törvényt, meg a polgárit is elkerülik, a házasság szentségét, a templomot lemosolyogják, minek az, hiszen a vallás és a papok csak sötét kerékkötői a haladásnak, a modernségnek.

Lehet, hogy eljön az idő, ha a szerecsenek is modernek, szocialisták, szabadgondolkodók és fenimisták lesznek, hogy azok is olyan fölényesen mosolyognak a vallásra, a papokra; hálából a miért leszoktatták őket az emberhusról és jókká, emberré emelték őket.

Ezek a Mariskák subogó selyemben járnak, bármily áldozat árán is; sikkasztó szeretőiket a börtönbe, a bolondok házába juttatják, de ők mosolyognak és vijongva flirtelnek a fényes korzókon.

Ezek a Mariskák, (ha vélellenül van)

gyermekeikkel mit sem törődnek; ha tehetik nevelőnőre bizzák, hogy elég jókor tanuljon udvarolni, vagy udvaroltatni, mint ahogy ezt a sétatereken nagyvárosi nevelőjük vigan cselekszi. Unalmas és fárasztó ezeknek a gyermek, jobb addig szerepelni nyilvánosan, élvezni a modernség áldásait.

És ezek a Mariskák, ha az alakuló viszony úgy kívánja, hogy áldozat kell, képesek megöletni az édes szülő anyjukat és még a fogságban is a bűnbánásnak csak még látzata nélkül is, nevelnek és szeretkeznek... Ne menjünk tovább: ennél borzasztóbbat elképzelni nem lehet.

Hol vannak a szerető hitvesek, kik követték embereiket vészbe, csatába, a halálba? Hol vannak a fekete főkötős édes jó anyák, kiktől megtanultuk az első szót, az első imádságot s az Isten félmét és szeretetét?

Kivesztek, már-már az emlékü is nyomtalanul tűnik.

De van nagy műveltségünk, modern haladásunk, vallás- és erkölcstelen magán- és közéletünk, megölik a nagy műveltség mellett az apát, anyát, a gyermeket is, ha az érdek úgy hozza magával. No, de azért mégis miénk a holnap, a jövő!

Bittó Károly.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Öröm ünnep.

Peléék mindent elkövettek, hogy a családi ünnepség minél jobban és tisztességesebben történjék meg. Mert jó családból való, derék férfi az a fiatal ember, aki kezét nyújtja a leányuknak, s hiába, Elvira kinőtt már abból a korból, melyben még idő van királyfiakra várakozni. Tanult iparos a vőlegény, máris a legelső műhelyek egyikében dolgozik, s ha nem is a magáénak gazdája, józan, takarékos és mindig el fogja tartani a családját. Elvira mindenképp jól megy férjhez és a szerencse szép lakodalmat érdemel.

Bizony a vigasztalásra szükséges pénz megszerzése nagy vesződségbe került. Pele János az apa napokon át lótot futott, kölcsönt vett föl a segélyegylettől, majd szövetet vásárolt a nagykereskedőknél, aztán poton áron adta el a többi szabónak. Bele is fájdult a feje, hogy ilyen módon teljesen kimerítette a hitelét, de mikor a dolgot fölemlítette a feleségének, az asszony elcsitította.

Este, lefekvés után történt ez. Elvira zihálva, sóhajos álommal aludt a rövid dívánon. Bizonyosan a boldogság tájain járt. Öregség

felé hajló szülői pedig a szűk szobában egymás mellé tolt ódon agyakban tervezgettek. Az asszony könnyes szemekkel sutogott:

— Emlékezz vissza János, hogy mennyit küzködtünk a leányért. A kevés keresetből magunknak semmi sem jutott, minden Elvirára ment el. Nem akarom szemére hányni a lelkemnek. De ha már ennyi áldozatot hoztunk, miért vonnánk meg tőle az utolsót? Majd le-törlesztjük az adósságokat. És legalább a házbelleknek nem akad beszélni valója...

Csakugyan; a házbellek erősen készülődtek a lakodalom napjára. Különösen az asszonyok és a gyermekek. A nőket a menyasszonyi ruha iránt való kíváncsiság töltötte el, a gyermekek a sütemény-bőségnek örültek előre. Homályos télutói alkonyatokon a lépcsőházban nem hangzott az apróságok zsvaja. Egymás mellé bujtak a ványadt embercsemék és áhírtos csöndben sóhajokat küldtek a tornyosodó torták felé.

Peléék konyhájából kihallatszott a sütés-főzés zaja. Lábosok csörömpölése, habverők forgása. Az üveges konyha az ajtó ablakán kiáradt a tulhevített tűzhely piros fénye és a háznak rendszer általában méla karakterű képe izgatottá változott.

Ez az izgalom még jobban növekedett, mikor h-re futott, hogy a gyorsan közeledő

lakodalmon személyesen, feleségével együtt fog megjelenni Peléék híres rokona, a szegénysorsból magasra jutott méltóságos ur is. A híres író akit a király a főurak házána tagjává nevezett ki és akinek nagyságáról és dicsőségéről annyit irtak az ujságok.

Ha Pelénének csak egy pillanatnyi ideje maradt, átszaladt valamelyik szomszédhoz és beszélt a méltóságos urról. Hogy milyen szivesen fogadta az urát, aki vasárnap délelőtt nála járt és meghívta a lakodalomra. Csupa szőnyeg, meg aranyrámáskép a rokon lakása, s talán tiz szobája is van. Mikor a felesége, a drága, finom, szépséges asszony behallotta a szalonjába, hogy vendég van, nyomban Peléhez sietett és mosolyogva, barátsággal kezet nyújtott neki.

— Az Elvira kisasszony? — mondotta. Már beszélt róla a férjem, mikor elsorolta a rokonainkat. No, legalább alkalmam lesz, hogy megismerjem a kedves családot.

Ilyen kegyes volt a méltósága. Mielőtt pedig Pele elment volna, megígérte, hogy bár minden percük le van foglalva, okvetlenül fog-nak jönni az egybekelésre.

Ettől kezdve még nehezebben várta mindenki az esküvő napját. Különösen a körü' forgott a vitatkozás, hogy a magasrangu vendégek milyen prezentet hoznak majd az új

Tennisz

szines női

szines gyermek

valódi amerikai

Chassala szandál

cipők

legjobb minőségben

REICHARD

áruházában kaphatók.

Bosnyák korona a királynak. Szarajevóból jelentik: A szerb nemzetiség vezetői által kifejezte azt a készséget, hogy nagyobb autonomia megadásáért hajlandó Ferenc József királynak a boszniai királyi koronát felajánlani.

Szalonikiból jelentik: David basa az albánoktól az összes Mauser-puskák kiadását követelte a basa egy zászlóval megszállott az ipektől délre egy kolostort.

Elhunyt képviselő. Pogány Lajos országgyűlési képviselő hosszas szenvedés után tegnap 38 éves korában meghalt. Bérlák sorvasztotta az erős, szinte atléta természetű férfit, aki a függetlenségi pártnak volt tagja. Halálával megüresedett a *téli* kerület képviselőisége.

A politikai válság.

Az összes félhivatalos és nem félhivatalos lapok szerint a válság az ugynevezett holt pontra jutott. Már pedig köztudomású, hogy a tárgyakat erről a pontról nagyon nehéz kimotozítani. Ezt tapasztaljuk a mostani politikai válságról is.

Minden jel arra vall, hogy a válság az őszig elhúzódik. A király nem jön Budapestre, a jövő hó közepén pedig Ischlbe megy és ott marad egész szeptemberig. Wekerle miniszterelnök hétfőn Bécsbe fog menni és jelentést fog tenni a királynak. Valószínű, hogy azt fogja ajánlani a felségnek, hogy most már hallgassa meg a függetlenségi párt vezérembereit.

A helyzet igen komoly.

A függetlenségi párt hivatalos lapja a »Budapest« írja a következőket, mik teljes ellentétben vannak a banksoport híreszteléseivel:

A politikai helyzet nem változott. Semmi sem történt, amiből a válságból való kibonta-

házas párnak. Akadtak, akik több száz koronára becsülték az ajándékot, s legalább is brilliáns fülbevalót emlegettek, viszont mások inkább célszerű és a gazdálkodásban használható tárgyakat kívántak...

Vigan, napsugárral köszöntött be aztán Elvira nászának vasárnapja. Korán talpon volt apraja-nagyja a szűk folyosó tanyázóinak, a férfiak, gyermekek takarítottak és söpörtek, az asszonyok Pelénével az asztalt terítették és díszítették. Nyolc óra táján a szép sápadt menyasszony föltöltötte, magakészítette esküvő-ruháját és csinosan kitisztálkodva megérkezett tisztes családjával a vőlegény. Emelkedett volt a hangulat, s ha egy-egy nő segített is Pelénének a könnyezésben, a férfiak az örömapával jófajta szilvóriumot poharaztak, míg gyermekei zsidongva vették körül őket.

Az anyakönyvezetőkhez csak a jegyospár és a tanuló fölkért, két szalonkabátba öltözött kishivatalnok ment. A lakodalmas nép, élén az örömszülőkkel, a józsefvárosi templomba vonult, melynek öblös bolthajtásai alatt sárga fényvel égtek a gyertyák. Gyönyörű volt mikor a pap összeadta a fiatalokat, s ájtatos beszéddel intette őket a táradhatatlan közdelemre, ami sorsukul rendeltett. Az ünnepségre csak az borított némi homályt, hogy a levelesett uri vendégek sehogysem akartak meg-

közösi ügyének valamelyes előhaladására lehetne következtetni. A kormány még mindig nem tudott megállapítani olyan programot, mely megnyerhetné a király hozzájárulását, másfelől pedig megfelelné a többség igényeinek. Így tehát a helyzet még mindig ugyanabban a bizonytalanságban van, amelyben maradt, mikor itt Budapesten a királyi kihallgatások beveződtek.

Sajnálattal kell konstatálnunk, hogy a helyzet igen komoly. Számolni lehet is, kell is mindenféle eshetőséggel, hanem azért a kishitűségre épp oly kevés ok van, mint az elbizottságra.

Megint Kéderváry.

Beavatott politikusok azt az információt nyerték, hogy *Khuen Héderváry* gróffal kéz alatt tárgyalások folynak egy 67-es kabinet alakítására. Bécsben ugyanis már előre meg vannak győződve, hogy a függetlenségi párttal nem lehet majd megegyezni. Ebben az esetben pedig *Khuen-Héderváryra* gondoltak, aki bizonyos feltételek mellett hajlandó is vállalkozni. *Khuen Héderváry* azonnal feloszltná a Házát és három hónap múlva új választásokat kísérne meg. Időközben természetesen az egész közigazgatási apparátust kicserélné és megbízható közegekkel, erős kézzel intézné a választásokat, melyekkel a függetlenségi pártot megzúzódni reméli.

Ennél a feltételeknél azonban valószínűbb az, mint már fennebb említettük — hogy őszig semmi sem fog történni. A király *Wekerle*-t őszig egyszerűen nem menti fel, a Ház pedig királyi kéziratral el fog napoltatni. Így fest a válság nyári képe.

Megemlíjük itt, hogy a napokban *Lukács László* és *Khuen Héderváry* Károly gróf több ízben tanácskoztak egymással. A Nemzeti Társaságban sokan azt hiszik, hogy a régi szabadelvűek már rövid idő múlva ismét aktív szerepet fognak játszani a politikában.

Batthyányiék gyűlése.

Ma különben a vidékről Budapestre meghívott függetlenségi képviselők értekezletet

tartottak *Batthyány* Tivadar gróf lakásán. Ugy látszik, hogy a párt új fordulathoz érkezett s a kibontakozás feltételeiről már pozitív tudomást szerzett. Im már kétségtelennek tartják, hogy a korona a kibontakozást egyedül és kizárólag a függetlenségi párttal folytatja s merő kombinációnak jellemzik a kibontakozás maiig közölt híreszteléseket.

Wekerle bécsi utja.

Ma reggel már azt a hírt kolportálták, hogy *Wekerle* Sándor miniszterelnök már tegnap délután Bécsbe utazott.

Országos függetlenségi párti gyűlés.

Budapest polgárai elhatározták, hogy az ország függetlenségi polgárságának vezető férfiak pártelnököket országos értekezletre hívják össze Budapestre. Az országos értekezlet a bankkérdésben történne. Az értekezleten jelen lesznek a függetlenségi képviselők is.

Lukács László prozociója.

A Magyar Hírlap előkelő forrásból nyert információja alapján közli azt a prozociót, amit *Lukács* Aladár tesz. E szerint a függetlenségi és 48-as párt, mint többség *Lukács*-ot támogatná a vezetésben. *Lukács* a prozocióban az általános titkos választói jogot igéri megvalósítani, az osztrák bankszabadságát két évre kitozja, a katonai kérdésekben pedig nemzeti vívmányokat hoz. A prozociót *Lukács* meg is tette, azonban a függetlenségi párt vezető férfiai vissza utasították azt és nem hajlandók *Lukács*-ot támogatni.

A városok kongresszusa.

— *Lukács* Ödön előadása. —

A városok kongresszusa ma folytatta tanácskozásait dr. *Bárczy* István polgármester elnöklésével.

Ma az első előadó *Lukács* Ödön nagyvá-

érkezni. Már újra künn volt a templom előtt a tömeg, s a szemben levő fényképésznél elkészült az újpart megörökítő kép és hazafelé indult a nászmenet.

A fiatal férj és asszony nem látták, hallották, hogy mi történik körülöttük. Agyukban kavargott az izgalom. De *Pele* János meg a felesége időnkint komor pillantásokat váltottak. És hogy a lakodalmi asztal mellett ki-ki elfoglalta a helyét, a várakozás ült az arcokou, a szemek az asztal elején üresen maradt két székre meredtek és susogó hangok hallatszottak:

— Nem jönnek, nem jönnek...

Az asszonyok eközben kitalálták a levest, s a párolgó jó illat fölmelegítette a kedélyeket. *Vidám* beszélgetés indult meg, de egyszerre a házigazda lelkendezve futott az ajtóhoz. A méltóságos ur a feleségével a küszöbön állt.

Barátságos, leereszkedő eleganciával mosolygott a szmokingba, cilinderbe, fekete nyakendőbe öltözött szikár ur és oldalán halványkék csipkék körül elővilliant nevének babarca. Az apa vezette őket az asztal fölé. Derűs kedéllyel ültek le, magukhoz kérték a fiatal párt, a méltóságos asszony homlokon csókolta *Elvirát* és elragadtatását fejezte ki a szépsége fölött, átnyujtva neki minden ajándékot: három szál fakópiros szegfűt. A férje azalatt a vőle-

gánnyal társalgott, s érdeklődött a mestersége után.

Megakadt az étkezés. *Peléné* kipirult ragyogó arccal tekintett végig a násznépen, mely meghatottságában összebujt némán, szólanul. A hosszú asztal végén a gyermekek mukkan sem mertek és szintén abba kellett hagyniok az evést, nehogy a késekkel meg a villákkal lármát csapjanak.

Pedig a méltóságos pár elől akart járni a jó példával. Mintha világeletükben soha nem ettek volna jobbat, a legnagyobb étvágygyal, sőt kissé mohón láttak hozzá az edelekhez, s nem győzték a szakácsnőt dicsérni. Még biztatgatták is a közönlöket, kérdezve ettől-amattól:

— Hát kegyed miért nem eszik?

— Ó, mi már reggel jóllaktunk felelte élénken a kövér gépésznő, akit a legműveltebb asszonynak tartottak.

Valóban senkisésem evett. Inkább a bor fogyott, aminek a lehajtása nem történik feltűnően, de az ételek a drága halak és a finom sülték kihűlve, a torták meg a gyümölcs összehányva, majdnem érintetlenül kerültek ki a konyhába.

Peléné nem igen vették észre, hogy hideg, fanyar hangulat lepi meg a násznépet. A háttérben fitymáló összesugások keletkeztek; éhes

Haas Fülöp és Fiai

Nagyvárad, cs. és kir. szab. szőnyeg és butorszövet gyárosok,

magyar királyi udvari szállítók

Rákóczi-ut, Rimanóczy-palota.

■ A tavaszi és nyári idény megérkezésével a t. c. közönség szives figyelmébe ajánljuk most érkezett szőnyegek, butorszövetek, ablakvédők, utazótakarók, függönyök, asztalterítők, storok.

■ Valódi keleti szőnyeg, perzsa indus es smyrna minőségben.

■ Nagy választékban raktárunkon a »Haas«-féle Agra és csomózott szőnyegek legjobbaknak vannak elismerve. Varrott paplanokban, gyapjutakarókban, ló-pokrócokban nagy raktár.

Szabott árak!

radi tanácsos volt, aki a városok háztartásának a rendezéséről tartott igen érdekes előadást. Kimutatta a többi között, hogy az állam helyett végzett teendők, milyen nagy mértékben terhelik meg a városok háztartását és rámutatott arra is, hogy az a segítség, amelyet az állam juttat évenként a városoknak, tulajdonképpen még arra sem elegendő, hogy a városok nem gyümölcsöző beruházásait amortizálja. Végül Lukács Ödön határozati javaslatot terjesztett elő, melyben ezeket mondja:

A magyar városoknak 1909. év május hó 21-én és következő napjain Budapesten megtartott kongresszusa aggodalommal észleli a városháztartási viszonyok fokozatos romlását. Amellett, hogy a városok vezetősége az intenzív városi gazdálkodás ösvényén halad és igyekszik felfogni a kommunitás javára a közel fekvő gazdasági erők forrásait, az újabb és újabb szükségletek kielégítése mégis áthidalhatatlan nehézségekbe ütközik. A városi pénzügyi viszonyok ezen sivárságát és erőtlenségét pregnánsul igazolja, hogy a rendelkezésre álló készletek mindentűt felemésztettek s az adózó képesség is annyira kimerült, hogy a jövő terheinek hordozásánál számításba ez alig vehető.

A magyar városokban élő adózó polgár ugyanis a községi lakók 71 korona évi megterhelésével szemben ma már átlag 200 korona közvetlen állami és községi adóterhet hord, ezzel oly súly nehezedik rá, amely erejének nagy részét már is felemészti. Kritikusá teszi a helyzetet, hogy éppen akkor lépnek fel a pénzügyi bajok, amikor egészséges közszellem a tisztult köztudat, a modern haladás útjára terelte a városokat s így a megfelelő anyagi erő hiánya a stagnáció természetellenes állapotába visszakényszerítetné őket.

Ama nemzeti és városi érdek, amelyek a városi pénzügyek egészséges fejlődéséhez fűződnek, arra indították a magyar városok országos kongresszusát, hogy a mai helyzet állását, a fennforgó nehézségek okait és körülményeit megvilágítsa, de megjelölje azokat az irányelveket is, amelyek a városi pénzügyi helyzet javítása érdekében követendők, illetve alkalmazandók volnának.

Minden önámítástól és gazdasági érdekeltségtől távol, elfogulatlan nézőpontból vizsgálva a helyzetet, megállapítja az értekezlet, hogy a mai állapot aggasztóra fordulását siet-

arcok elégedetlen tekintetek hangtalanul is megmondták egymásnak, hogy különb lakodalmat is vártak. Az előkelőbbek, köztük a két kishivatalnok, kezdtek az ajtó felé huzódni és várták az alkalmas pillanatot, melyben megvették kifejezésével távozhattak.

A méltóságos vendégek előtt már ott párolgott a hirtelenében forralt fekete kávé, de az urnő nem engedte, hogy a férje kiigya.

— Tudja, hogy ideges lesz tőle. Inkább arra gondoljon, hogy délután még mennyi vizit kell tennünk.

A méltóságos ur fölocsudtan kérdezte, hogy hány óra, aztán a cilyderét kérte és türelmetlenül várta, míg a felesége fölhuzza a keztyűit. Még egyszer elmondva, mennyire öröme szolgál, hogy ezen a fényes ünnepen résztvehetett, jobbra-balra köszönve fogta karra integető nejét és eltávozott vele.

Mialatt a házbeli vendégek idegenül buszkodtak Pelééktől, a magas pár már a sötét lépcsőházban haladt lefelé és a méltóságos ur sugva mondta a méltóságos asszonynak:

— Végre is illik, hogy az ember néha az ilyen szegény frátereket is boldoggá tegye.

Fehér Árpád.

tették ugyan a közigazgatási életben helyielyl közel fellépő kóros tünetek, mint a bürok ráfizmus, konzervatív felfogás, a tervszerűtlen városi politika, a kellő takarékoság hiánya stb. A bajt azonban nem ezek idézték elő. A most felsorolt okok csak hátrányára szolgáltak a városoknak, gazdasági élet válságba nem ezek sodorták. A városi közelet körén kívül eső tényezők, az államak pozitív rendelkezései, egyoldalú jogalkotó munkája s önző gazdasági politikája taszították a városokat abba a helyzetbe, amelybe — ma már elmondhatjuk — saját helyi feladataik ellátására képtelenek.

Ismelve ilykép a baj genezisét, ami az önmegismerés erejével gyógyítani igyekszik a városi közelet itt ott fellépő betegségeit s oda törekszik, hogy a közvagyon növelése, céltudatos és intenzív kezelése, a községi indusztrializmus kifejlesztése, a községi pénzügyi öntudatos kimunkálása által a helyzeten javítson, éppúgy igényt emel az iránt is, hogy az állam az összefüggő és láncolatlan intézkedések egész sorával támogatására siessen a városoknak.

Az új városi törvényben az autonómia kiterjesztését, a vagyonkezelésnél szabadabb mozgást kíván. Az új törvényben szabatosan soroltassék fel, hogy milyen teendőket teljesít az állam helyett a város. A hozadéki adók engedtesse az át a városoknak. Állást foglal olyan irányban, hogy a községi jövedelem főforrása a ház és háztelkekre alapított független és önálló községi adó legyen; segédforrását pedig az érdekeltség arányában az egyéb vagyon után és az önálló fizikai személyektől szedett községi járulék képezze. A városi teherviselés legyen általános, az alól az államnak magántulajdont képező javai és az állami tisztviselők ne mentesítsenek. Az ingatlanok átruházásánál az egyszázalékos pótlék az összes városok javára törvényben megállapíttassék. A patikajog adományozása a városoké legyen.

Tűzoltóink felszerelése.

— Bemutató gyakorlat az őrtanyán. —

A nagyváradai önkéntes tűzoltó egyesület régebben igen intenzív működést fejtett ki.

Hatalmas gárda sorakozott a tűzoltó zászló alá s rendszeres és kitűnő kiképzésben részesültek a tagok. A felszerelés is teljesen megfelelő volt az akkori viszonyoknak. Később azonban megfogyott a tagok száma; megcsappant a buzgalom s hanyatlásnak indult az önkéntes tűzoltó intézmény. A város ugyan valamennyire megszorította a fizetéses városi tűzoltók számát de csak oly szerény mértékben, hogy az nagyobb szerencsétlenség esetén nem nagy erőt fejthetett volna ki a veszedelmes elemmel szemben. Pedig a város tűzoltósági védelme majdnem teljesen ezekre a városi tűzoltókra hárult.

Igaz, hogy a vízvezeték létesítése nagyban növelte a város tűzbiztonságát s elősegítette a tűzoltást. Kellő felszerelésről azonban sem a tűzoltó egyesület, sem a város nem gondoskodott. Egy az újabb monumentális épületeknek megfelelő toló létra sem állott a tűzoltóknak rendelkezésére, egy hogy ha egy két emeletes ház kigyult volna, tűzoltóink nem tudták volna megközelíteni az égő épület-tetőt.

Az önkéntes tűzoltó egyesület most a saját költségén gondoskodott egy hatalmas toló létráról, amely a magas épületeknél előforduló tüzesetnél tesz nagy szolgálatot. Beszerezett továbbá egy füstálarcot, amelylyel belső tüzeknél dolgozhatnak.

Mind a két praktikus szerelvényt tegnap mutatta be az önkéntes tűzoltó egyesület az őrtanyán.

A bemutatót nagy közönség nézte végig.

Glac Antal főispán, Bordé Ferencz főjegyző a törvényhatósági bizottság sok tagja volt jelen az érdekes gyakorlaton, amelyben úgy az önkéntes tűzoltó egyesület tagjai valamint az őrtan szolgálatot nem teljesítő városi tűzoltók vettek részt.

A gyakorlatot, Mezey Mihály főparancsnok felügyelete alatt, Felinek Géza alparancsnok vezette.

Első sorban az új toló létra működését mutatták be. A 18 méter magas létra a legmodernebb tűzoltóeszköz, melylyel 4 emeletes háztetőket is könnyen és biztosan meg lehet közelíteni. Szerkezete könnyed, praktikus s két ember minden nagyobb erő nélkül pompásan, gyorsan kezelheti.

A szerelésre kiadott parancs után alig 2 perc alatt teljesen készen állott a torony magassága létra a mászóház előtt, amelynek torony fedelég egész könnyen s teljes biztonsággal feljutott az egyik tűzoltó. A leszerelésre pedig önműködő szerkezettel van ellátva a praktikus készülék. A leszerelés alig vesz igénybe egy percet.

A füst-álarc is egyike a legmodernebb tűzoltó készülékeknek. Hasonló a buvárok fejére alkalmazott sisakhoz. Teljesen légmentesen zárja el a tűzoltót a környezet levegőjétől s 40 méter tömlőn kapja önszabályozó fújtató útján a levegőt s ugyanezen csőben van elhelyezve egy telefon készülék, amely által értesítést adhat a szerkezet távol levő kezelőjének s utasításokat vehet tőle. Ennek a készüléknek pincetűzeknél vagy más olyan helyeken tüznél vehetik megbecsülhetetlen hasznát, ahova különben teljesen lehetetlen volna a behatolás. Ezek a modern készülékek nagyban elősegítik veszedelem esetén a tűzoltóság hatásosabb működését.

A jelen voltak teljes melegegedéssel konstatálták mindkét pompás készülék gyakorlati használhatóságát.

A tolólétrát 3200 korona, a füstálarcot 500 korona összegért szerezte be az önkéntes tűzoltó egyesület a budapesti Mátray és társa cégtől.

Nagy baj azonban, hogy az új tolólétra elhelyezésére nincs alkalmas helyiség s a szénatartó szinben kell tartani. A városnak sürgős kötelessége, hogy megfelelő helyiségről gondoskodjék, még pedig mielőbb.

Megszökött rabasszony.

Tegnap délután nagy riadalmat keltett a Rákóczi-úton egy menekülő rabnő, aki az ügyészségi épületből szökött ki. Az asszony szökését azonnal észre vették és üldözőbe fogták, míg végre az Orsolya-zárda udvarán sikerült elfogni.

A vakmerő szökésről tudósításunk a következő:

Tegnap délután, amikor a rabok megebédelték, a foglyok közül egy néhányat az épület takarítására rendeltek ki. Az ügyészség hivatalos helyiségeinek takarítására a nők közül rendeltek ki egy csoportot. A takarítást az ügyészek hivatalos szobáiban kezdték meg. — Ezek között a nők között volt Dan Krecsunné Zsurzs Floare 30 éves asszony is. Dan Krecsunné 9 hónapi börtönre van ítélve lopás miatt.

A takarító rabnők mellé egy börtönőr volt kirendelve felügyelőül. — Az ügyész lakásból átalakított első emeleti folyósót már csaknem végig felsurolták az asszonyok, amikor dr Vattay József ügyész szobája elé értek. A takarítás eddig a legna-

Nincs többé lábfájás!

És ha ezt el akarja érni, úgy cipőszükségleteit okvetlen

ARANYI-nál

a Fő-utcán szerezzé be, mert az ő tőle vett cipőkben a tyukszem és bőrkeményedés eltűnik. Telefon 512

gyobb rendben folyt, az ügyész szobája előtt azonban Dán Krecsunné, aki eddig szinte buskomoran végezte a takarítást, hirtelen abba hagyta a surolást és az ügyész szobájába futott. Az ügyész szobájában az utcára nyíló ablakot feltépte az asszony és a rolló zsinorján az első emelet párkányára ereszkedett. Itt hirtelen elengedte a zsinort és a mintegy 6 méter magasságból a földre ugrott.

Az asszony hajmeresztő szökését az ör azonnal észrevette és utána futott a szobába, azonban Dán Krecsunné már ekkorra kiugrott. A menekülő asszony ta'pra esett közvetlen egy fenyő bokor mellé. Érdekes, hogy e mellé a fenyő bokor mellé tegnap akartak karót verni, azonban elmaradt. Ha a karó most tényleg ott lett volna, a leugrott asszony teljes bizonyossággal a karóba esik. Így azonban a leugrás után csak összerogyott és aztán felállott s elfutott.

A nagy zuhanásra, de meg az emeletről való kiáltásokra az utcán járók elöl össze-futottak és üzöbe vették a menekülő asszonyt. Dán Krecsunné a Rákóczi-uton futott keresztül Uri-utcába és ott a Cseresznyés-féle házba futott be. A börtönőrök és a Rákóczi-uton posztoló rendőr természetesen mindenütt nyomon követték az asszonyt.

A Cseresznyés ház kertje az Orsolya-zárda udvarára nyílik. Dán Krecsunné a Cseresznyés udvarról a kerítésen keresztül a zárda udvarára menekült. Itt azonban már annyira kimerült, hogy alig tudott elvándorolni a kápolna mellé. A zárda kápolnája mellett bokrok vannak s itt huzódott meg az asszony. Az üldöző rendőrök és börtönőrök szintén a kerítésen másztak át a zárda udvarára, ahol ekkor egy két nővér volt, akik utba igazították a börtönőröket.

Az asszonyt a kápolna mellett elfogták, azonban mikor felszólították, hogy kövesse a börtönőröket, nem tudott felállani. A börtönőrök kocsit hoztak s azon vitték vissza a szökevényt az ügyészségi fogházba. A szökevény a kocsiban elájult és kézen kellett a rabkórházba vinni. A kórházban dr. Grósz Menyhért törvényszéki orvos vizsgálta meg Dánét, aki kevés idő múlva magához tért ugyan, de szólni nem tudott és folyton sirt. A szökevény súlyos belső sérülést szenvedett, a miatt tegnap még nem lehetett kihallgatni.

Az ügyészségen megindították a vizsgálatot annak kiderítésére, hogy a szökés kísérletért kit terhel a felelősség. A vizsgálat során megállapították, hogy mulasztás senkit sem terhel. Dán Krecsunné ellen a szökés kísérlete miatt fegyelmi uton fognak eljárni.

UJDONSÁGOK.

* **Biharmegye költségvetése a képviselő házban.** Többször foglalkoztunk a megye 1908 évi közszükségleti alapjának költségvetésével. Tudvalevő dolog, hogy a költségvetést sem a miniszter, sem pedig a köz-

igazgatási bíróság nem hagyta jóvá. A költségvetésből kifolyólag a belügyminiszter és az alispán között igen szenvedélyes fel és leiratok keletkeztek. Az országos hirre vergődött költségvetés a közigazgatási bíróság döntésével ugylátszott, hogy teljes befejezést nyert és napirendre térnek felette. Az ügy azonban korántsem nyert még befejezést. A lecsillapult hullámokat *Farkasházy* Zsigmond fel fogja kavarni. A képviselő tegnap nagyváradra érkezett s a megyeházán a hirhadt költségvetés hatalmas aktacsomójának áttanulmányozásához kezdett. A képviselő eddigi tanulmányozása alatt még nem talált semmi olyas indokot, melynek alapján az elaludt ügyet fel lehetne eleveníteni, azonban határozottan ama meggyőződésének adott kifejezést, hogy teljes biztonsággal állítja, hogy talál a költségvetésben alapot, melynek alapján megteheti a lépéseket. Farkasházy különben az ország több vármegyéjének költségvetéseit áttanulmányozta és többen talált hasonló eseteket a biharmegyeihez és azokat a miniszter jóváhagyta. Farkasházy erős a reménye, hogy a költségvetésre kilehet eszközölni a belügyminiszter jóváhagyását.

* **Báthori Ferenc tanár tanulmány-utja.** Mint a Budapesti Hírlapból olvassuk, a kultuszminiszterium ezentul évi 25000 koronát bocsát a Magyar Nemzeti Múzeum néprajzi osztályának rendelkezésére, hogy a magyarral rokonnépek néprajzi anyagát összegyűjtse. A Magyar Nemzeti Múzeum 4 ismert nevű utazót küldött ki e célból, köztük *Báthori* Ferenc, nagyvárad felső kereskedelmi iskolai tanárt a Kóla-félszigeten nomádizáló félpogány lappokhoz. Az első évi gyűjtés összes eredményeit a Nemzeti Múzeum december végén külön kiállításra fogja a nyilvánosságnak bemutatni.

* **Aradi menhelytelepek Biharmegyében.** Megirtuk a napokban, hogy az aradi gyermekmenhely igazgatósága kérelemmel járult Biharmegye alispánjához, miszerint engedje meg, hogy a megye magyar községeiben menhelytelepeket létesítsen. Az aradi menhely kérelmére tegnap a nagyvárad menhely igazgatósága egy kontra kérvényt adott be, melyben az aradi kérvény elutasítását kéri az alispántól. Eme kérelmük indokolására azt hozzák fel, hogy a nagyvárad menhely 2400 gyermeket gondoz s ezeket sem tudja elhelyezni, mert telepeket létesíteni a megyében igen nehéz. A menhely tervbevette *Báránd*, *Derecske*, *Érmihályfalva*, *Nagyléta* és *Mezőkeresztes* községekben menhelytelepek létesítését, azonban a községek akadályokat gördítenek e terv megvalósítása elé. Ha tehát a nagyvárad menhely nem tud telepeket létesíteni, ugy idegen menhelynek csak nem adhat a megye alkalmat telep létesítésre.

* **A Kossuth Múzeum sorsa.** Gróf *Kreith Béla*, az 1848-1849. szabadságharci ereklyegyűjtemény és Kossuth Múzeum tulajdonosa már korábban felajánlotta érdekes és gazdag gyűjteményét, hogy vegye meg a kormány. Nagyvárad városához most kérelmet intézett gróf *Kreith*, amelyben pauaszködik, hogy

a kormány nem támogatja a múzeum fenntartását s ezért a becses gyűjtemény tönkre megy. Kéri, hogy Nagyvárad városa a gyűjtemény fenntartására s a pusztulástól való megmentése céljából nagyobb összegű támogatást szavazzon meg s a Múzeum átvétele végett intézzen felterjesztést az országgyűléshez.

* **Miniszteri döntés a Giraud ügyben.** A város fegyelmi választmánya tudvalevőleg *Giraud* Árpád volt nagyvárad rendőrkapitány fegyelmi ügyében hivatalvesztésre ítélte *Giraud*-ot. A határozat ellen *Giraud* felebbezést adott be, melynek alapján az ügyet a belügyminiszterhez terjesztették fel. A belügyminiszter tegnap küldte le döntését *Glac* Antal főispánhoz, mely a felebbezést elutasítja és a fegyelmi választmány határozatát jóváhagyta.

* **Pénzüntézetek Országos Szövetségének közgyűlése.** A Magyarországi Pénzüntézetek Országos Szövetsége biharmegyei körzete folyó évi *junius 13* án délelőtt fél 11 órakor *Nagyváradon*, a Kereskedelmi és Ipar-kamara helyiségében tartja meg közgyűlését. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Az új adótervény ismertetése. Előadó: *Dr. Hantos Elemér*, a szövetség főtitkára. 4. A stornódíjról. Előadó: *Dr. Adorján Ármán*. 5. Az új csektörvény ismertetése. Előadó: *Dr. Popper Ákos*, a Központi Takarékpénztár vezérigazgatója. 6. A váltó-biztosítéki okiratokról. Előadó: *Dr. Adorján Ármán*. 7. Indítványok, melyek az elnökségnél f. évi *junius 1*-ig bejelentendők.

* **A tiszai vízepítészeti kerület újraszervezése.** A földmívelésügyi miniszter értesítette Biharvármegyét és Nagyvárad városát, hogy a VIII (tiszai) vízepítészeti kerületet, amelynek az időközben elhalt *Steincker Gábor* műszaki tanácsos volt a felügyelője, a szolgálat érdekében akként szervezte, hogy a f. évi augusztus 1-től ezen kerülethez tartozik az aradi m. kir. folyammérnöki hivatal és ennek működési területe. A felügyeleti teendők ellátásával *Medveczky Zsigmond* min. osztálytanácsost bízta meg a földmívelésügyi miniszter. Biharvármegye és Nagyvárad városa szintén ezen vízepítészeti kerületbe tartoznak.

* **Athelyezés.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *Nagy Vilma* vaskóhi állami ovónőt a magyarmegyei állami ovódához eddigi minőségében áthelyezte. Helyébe *Vaskóira* kisdudovónőnek özv. *Ballay Jenő*nét nevezte ki.

* **A jegyző fizetési alap sorsa.** Biharvármegye törvényhatósága szabályrendeletet alkotott a jegyzői fizetési alap kezelésére vonatkozólag. A szabályrendeletet a miniszter nem hagyta jóvá és több lényeges módosítás végett visszaküldte a megyéhez. A megye a módosításokat fogadatosította is s aztán ismét felküldte jóváhagyás végett. A szabályrendelet tegnap érkezett ismét le, azonban még most sincs jóváhagyva. A szabályrendelet 12. §-a ugyanis a jegyzőknek 3 havi fizetésüknek előlegként való felvételéhez ad jogot, mint bármelyik más tisztviselőnek. A miniszter ezt a paragrafust kifogásolja és azzal az indoklással, hogy az előleg vetel a jegyzői fizetési alapot

WIKUS

CZUKRÁSZATA ÉS
CSOKOLÁDE GYÁRI LERAKATA
NAGYVÁRAD.
FEKETE SAS PASSAGEABAN.

TELEFON 763.

veszélyezteteti, — törölni rendeli. E szerint a szabályrendelet még jó ideig fog függőben maradni, mert azt közgyűlésileg kell revideálni.

* **Az asperni emlékünnap.** Az asperni csata emlékére rendezett ünnepek sorozatát tegnap Bécsben folytatták. A bécsi ünnepet a fogadalmi templomban reggel 9 órakor *Belopototsky* Kálmán dr. tábori vikárius által rendezett ünnepi misével nyitották meg. A templomban megjelentek ő felsége, az uralkodóház tagjai és nagyszámu előkelőség. Bécs egész helyőrsége a katonai küldöttségekkel, valamint az egyes külföldi századokkal sorfalat képeztek a Burg külső kapujától a köruton át a fogadalmi templomig. A hősök terén a hadiestparancsnok jelentést tett a csapatok kivonulásáról. A fogadalmi templom előtt ő felségét a főhercegek, a be nem osztott tisztok, a tartalék és a nyugdíj kötelékébe tartozó tisztok, valamint a katonai hivatalnokok várták. A mise folyamán a templom előtt felállított két ezred három diszlóvást adott. Mise után ő felsége *Ferenc Ferdinánd* főherceggel a többi főherceg kíséretében kocsin ugyancsak a sorfalat képező csapatok között visszatért a Hofburgba. Dél előtt fel 11 órakor az ünnepség a Károly főherceg szobor előtt folytatódott. A bécsi férfikar-egylet *Beethoven István* dicsősége című karénakéire zendített. Ezután ő felsége a hadsereg nevében babérkoszorút helyezett el a szobron. A második koszorút *Lmezer* Károly polgármester tette le Bécs város nevében. Miközben még számos más koszorút helyeztek el, a katonai akadémiák századai üdvölvést adtak. A csapatok tisztelegtek és a zenekarok a néphimnuszot játszották. Ezután a *Schubert-dalszövetség*, mint az előző napon *Aspernen* a környéken levő templomok harangzúgása mellett a Héléának az asperni csata után karéneket adta elő. 11 órakor az összes csapatok a Károly főherceg-szobor előtt elvonultak ő felsége előtt. Ezután ő felsége, kísérve a főhercegektől és a közönség viharos ovációjától, gyalog a Hofburgba ment.

Az asperni csata 100 éves fordulóját Nagyváradon is fényes katonai ünnepélyek keretében tartották meg tegnap. Kora reggel, zeneszó mellett kivonultak a csapatok a nagy gyakorlótérre, ahol diszszátorban volt felállítva az oltár. Megjelent a tisztikar élén *Grünzweig* Arthur altábornagy. A tábori misét *Trebics* Ferenc tábori lelkész tartotta. A szent mise alatt a József-ezred csapatai s azonkívül négy ágyuval a tüzérek disztűzet adtak. A pompás, verőfényes időben a közönség is nagy számmal nézte végig a szép katonai ünnepélyt. A tábori mise után a csapatok elléptettek az altábornagy előtt s bevonultak a laktanyába. Délben a katonatiszti étkezdében diszebédre jöttek össze a tisztikar tagjai, amelyen csinos felkészültségben emlékeztek meg a dicsőséggel teljes ütközetről s a vitez elődokról.

* **Áthelyezett szolgabírák.** *Glacz* Antal főispán tegnap *Fichtner* Gyula nagybajomi és *Bieliczky* Vilmos margittai szolgabírákat kölcsönösen áthelyezte.

* **Felfüggesztett jegyző.** *Csumpe* Tivadar robogányi jegyző ellen még a múlt évben fegyelmi vizsgálatot indítottak több kisebb foku hanyagság miatt. A fegyelmi választmány

Csumpe Tivadart 500 korona pénzbüntetésre ítélte, amit a jegyző a közigazgatási bizottsághoz fellebbezett meg. A közigazgatási bizottság a fegyelmi választmány határozatát megváltóztatta és *Csumpét* hivatalvesztésre ítélte. Az ítélet ellen *Csumpe* a belügyminiszterhez fellebbezett. A miniszter tegnap küldte le határozatát *Glacz* Antal főispánhoz. A miniszter a közigazgatási bizottság határozatát megváltóztatta és az első foku bíróság határozatát hagyta jóvá.

* **A szabadkai bérnyilkosság.** Szabadkai tudósítónk jelenti telefonon: Az a hír, mintha *Haverda* Mária megőrült volna, nem felel meg a valóságnak. Nagyon exaltált állapotban van. Hol sir, hol kacag, de azért pompás az étvágya és nagyon bosszankodik afölött, hogy a fogházban nem engedik cigarettázni. Az ujjain olvasgatja az órákat és mindennap reméli, hogy holnap már mégis csak kieresztik. A börtönnőrrel elbeszélget és arra kíváncsi különösen, hogy miképen vélekednek róla és az ügyről a városban.

— Azt hiszem, mindenki meg van róla győződve, hogy én ártatlan vagyok ebben a csunya dologban és igazán nem tudom, mire vezessem vissza ennek a hosszú bebörtönöztesnek az okát. Szent Isten, bárcsak kinyomoznák már az igazi bűnöst, hogy menekülhessek már erről a rettenetes helyről.

Az iránt is nagyon melegen érdeklődött *Haverda* Mária, hogy vajjon elhallgatták-e az újságok már az ügyét.

— Hej, ezek az újságírók, micsoda furcsa népség is ez. A gyilkosság után az egyik feljött itt Szabadkán a szállodai lakásomra, hogy meginterjувoljon. Olyan keresztkérdésekkel faggatott, hogy szerettem volna kilődni a szobámból. De nem tehettem. Olyan kedvesen évődött velem. Amikor bucsuztam tőle, még ezt kiáltotta vissza a küszöbről:

— Nagysád, a viszontlátásra az akasztófa alatt.

— Az a bucsuszó nagyon átjárta a lelkemet és nem tudok a hatása alól szabadulni.

A vizsgálóbíró ma reggel maga elé idézte *Haverda* Máriaát. Az asszony jó kedvet erőltetett magára és mielőtt kihallgatták volna, ezeket mondta:

— Hiába tetszik engemet faggatni, én nem mondok mást, mint amit eddig mondtam.

Mikor azonban a legnagyobb pontossággal mondta el előtte a vizsgálóbíró a gyilkosságot és annak szereplőit, a bűnös asszony elsápadt és leroskadt a mellette levő székre. Azonban még sem vallott.

— Én semmiről semmit sem tudok — mondta.

Jánossyval hétfőn fogják *Haverda* Máriaát szembesíteni.

Szabadkáról jelenti nekünk, hogy ma délelőtt el volt a városba terjedve a hír, hogy *Vojtha* Antal beismerő vallomást tett. Csak késsőbb tudódott ki, hogy ez nem történt meg. *Vojtha* Antal még mindig konokul tagad, de a rendőrség meg van győződve róla, hogy a bizonyítékok súlya alatt össze fog roppanni. A szembesítés valószínűleg ma délután fog megtörténni. *Klein* Pál Lipót bűnösségére mind több bizonyíték van. Ezek nyilvánvalóvá teszik, hogy *Klein* Pál Lipót nemcsak a bűnpalástolásban bűnös, hanem a felbujításban is. A jelek arra mutatnak, hogy az egész sötét és rettenetes drámának ő volt a mozgó tényezője. A le tartóztatása ellen beadott fellebbezés dolgában még nincs határozat, de minden valószínűség szerint tovább is vizsgálati fogságban marad.

* **A szabadiskola Komádiban.** Azt a népies és ismeretterjesztő előadási módozatot, amelyet a Biharmegyei Népművelési Egyesület szabadiskolája május 9-én Derecskén tartott, nagyszámu hallgatóság jelenlétében megismerték május 20-án, Áldozócsütörtökön Komádiban. *Bodnár* János népies előadása az alkohorról és a hadseregről mély hatást gyakoroltak a jelenvoltakra. *Balogh* Károly előadásából megismerték a magyar föld zenéjét és a magyar dal szépségeit. *Báthy* Zoltán polg. isk. tanár *Balogh* Károlylyal együttes hegedű játéka s *Mezey* Gyula művészi tárogató szólói valóban szívhez szólottak. A szép ünnepélyt *Vasady* Lajos kir. tantelügyelő szavai vezették be, míg *Bodnár* János záróbeszédében a jómódu komádi-i polgárságot a Népművelési Egyesület támogatására, a nagyszámban megjelent tanítóságot pedig a Tanítókháza fokozottabb segélyezésére kérte fel. Este a vendégek tiszteletére társasvacsera volt, melyen a polgárság is részt vett. Az előadást ma Nagybaródon ismétlik meg.

* **Pályázat gyakorló iskolai tanító-ságra.** A nagyvárad kir. kath. tanítóképzde, mely *Schlauch* és *Szmrecsányi* püspökök és *Vinkler* nagyprépost bőkezűségéből négy évfolyamra lett fejlesztve és internátussal összekötve, most már külön gyakorló iskolával fog birni. Az iskola, melybe összesen 40 gyermeket vesznek fel, már szeptemberben megnyílik. A gyakorló iskolai tanítói állásra a pályázatot a következőkben hirdetik meg. A nagyvárad kir. kath. tanítóképző fejlesztése folytán az 1909—10. tanévtől kezdődőleg egy gyakorló iskolai tanítóira lesz szükség, mely állásra ezen nel pályázatot hirdet. Fizetése évi 2000 korona, melyből 1000 koronát az iskola fenntartó, 1000 koronát pedig segélyként az állam fedez továbbá 420 korona lakbér és az 1907. XXVII. t. c. megszabott korpótlék. A pályázók jól fölszerelt kérvényüket a nagyvárad lat. szert. ft. egyházmegyei hatóságához címelve 1909. június 30-ig az intézet igazgatóságához nyújtják be. Nagyvárad, 1909. május 22. *Igazgatóság.*

* **Kellemes élet a Püspök-fürdőben.** A fürdőzésre kedvező, pompás időjárás meghozta az élénkséget a messzeföldön híres Püspök-fürdőnek is. Nemcsak a gyógyulást kereső előkelő közönség keresi fel ezt a kényelmes, gyógyvizében valószínű kincset bíró fürdőtelepet, hanem nagyban szaporítja a kirándulók számát a legtöbb fürdőben nélkülözött s a Püspök-fürdő egyik legkedveltebb és legkellemebb berendezése, a szintén minden kényellemmel ellátott nagy uszoda. Akiknek nincsen elég idejük és pénzük, hogy a drága tengeri fürdőt látogassák, bő kárpótlást találnak a Püspök-fürdő pompás uszodájában. *Kernás* János fürdő bérlő ezeken kívül most is pompás zenekarról gondoskodott, hogy hírneves éttermében és tágas terraszán minél kellemebb szórakozást és kitűnő ellátást biztosítson vendégeinek.

* **Körözött katonaszökevény.** A klagensfurti cs. és kir. helyőrségi bíróság körözött levelet adott ki *Egger* Mátyás 37. gy. ezredbeli közlegény ellen, aki az említett helyőrségi bíróságnál vizsgálati fogságban volt rablás bűn-

Figyelmes,
finom női
kiszolgálás

Hideg konyha

PAIZS BÉLA
A VILÁG KÖZEPÉHEZ
BETHLEN-UTCA vendéglője és
kert-helyisége

Kőbányai sör. — Tisztán kezelt borok. — Családok részére külön lugasok.

Minden este
cigány
zene.

Kitűnő tekepálya.

tette miatt. Az ifju, aki ez évi január havában a róttenturni (Karinthia) országuton egy levélhordót kifosztott, e hó 2 án tüdőcsucs huruttal a klagenfurti csapatkórházba vonult és onnét másnap egy tábori sapkával, egy posztónadrággal, zubbonyal és egy pár cipővel megszökött. A szőkevény magas termetű, nyulánk, szőke haju és bajuszu, szeme kék, orra egyenes, arca kerek, tüdőcsucs hurutban szenved. Németül és szlovénul beszél. A nagyváradi rendőrség intézkedéseket tett, hogy ha az illető Nagyváradra venné útját, tartóztassa le.

*** Praktikus találmány.** Bors János nagyváradi vendégfősz egy olyan háztartási cikket talált fel, amelynek különösen a gazdaszonyok veszik hasznát. Nagyon sokszor megcsúsznak, hogy az üvegből nem lehet a dugót kivenni, ami sok bosszúságot okoz. Bors János olyan szerkezetet talált ki, amelylyel pár pillanat alatt ki lehet venni az üvegből a beesett dugót. A találmány már a szabadalmi hivatalnál van. Ha szabadalmazva lesz, itt fogják Nagyváradon gyártani nagyban.

*** Adósság miatt a halálba.** Tenkérőli telefonálja tudósítók, hogy ottan tegnap reggel öngyilkosságot követett el Nyisztor József Vasad községi lakos. Az életunt ember váltóadósságok miatt vált meg életétől. Nyisztor József jómódu paraszt gazda számba ment Vasadon, az utóbbi időben azonban különféle vállalkozásokban majdnem minden vagyonát elvesztette s így került váltóadósságokba. Az esetet jelentette a tenkei szolgabíró a kir. ügyészségnek.

*** Ismeretlen tolvaj.** Sztanik János városi szőlőtelep felügyelőnek a Szőlőtelep-utcán levő lakásába a nyitott ablakon át tegnap reggel valaki bemászott és hirtelen egy öltözet ruhát, egy borotvát, egy szivarszipkát, egy zsebkönyvet és egy szivartárcát kapkodott össze 50 korona értékben és azzal észrevétlenül távozott. A rendőrség keresi a tolvajt.

*** Szerencsétlenség Nagybarádon.** Nagybarád községben a szénbányánál súlyos szerencsétlenség történt, mely Lung Jánosra halálos kimenetelű volt. Lung János szegény szénbányász, nagy család feje, tegnap a megvakított csillérel volt elfoglalva, összeakasztva őket. Amint így dolgozott, a lejtőn letele egy szénel megrakott csille futott alá s mikor a többihez akarta kapcsolni a két összeütköző csille közé került, melyek valósággal összeroppantották a szerencsétlent. Mellkasa egészen összehorpadt és nyomban kiszennvedett.

*** Kerékpárosztályok az őszi fegyvergyakorlatoknál.** A folyó évi őszi fegyvergyakorlatok alkalmával kerékpárosztályok fognak felállítani, melyekhez a fegyvergyakorlatokra bevonuló azon nem tényleges katonák is beosztanak, kik ezen célra jelentkeznek és egy jó karban levő, használható kerékpárral bevonulnak. A kerékpárosok a fegyvergyakorlat végével mindennap után 2 korona kártalanítási pótlékot kapnak. A kerékpárosztályhoz való beosztás előtt a kerékpárok bizottságilag megvizsgálatni fognak. A kerékpárosztályokhoz való beosztás iránti kérvények az illetékes járási tisztviselőknél azonnal beadandók.

*** Gazdátlan állatok.** Gazdátlan libák, rucák, gyöngy tyukok és egyéb szárgyasok hápogásába és gágogásába belevegyült tegnap két szürke szamár vidám ordítása is. A jámbor két csacsit bitangásban találták és nyomban előállították a toloncházba. Gazdáikat figyelmezteti a rendőrség, hogy a szamarak 8 nap múlva árverés alá kerülnek.

*** Mozgófénykép a Nemzetiben.** Ma nagy mozgófénykép a Nemzeti szálloda díszes kerthelyiségében. Bűvész tánciskola. A lovász gaztette. Miért dörög az asszony. Kete gyártás. Nyiló rózsák. A kintornás leánya. Gladiátorok. Laczi.

x A legújabb színes és fehér férfi ingek méret után a legelegánsabban készíthetők
Róth M. utódánál.

*** A Biharmegyei kereskedelmi ipar- és terményhitelbank** ma délelőtt 11 órakor saját helyiségében (N.-Teleki-u. 3. sz.) rendkívüli közgyűlést tart, melyre a t. részvényesek figyelmét ezúttal is felhívja.

x Az »Európa« szállodában minden nap mozgófénykép előadás új műsorral. A közönség szórakoztatására Tompa Kálmán jeles zenekara játszik. Kitűnő ételek és italokról gondoskodik Fülöp István tulajdonos.

x Az iparművészet remekei láthatók Reisz Miksa Kossuth-utcai butoraktárában. A cégnek 35 év óta van butorgyára Békéscsabán — hol saját tervezői szerint készítik a butorokat, a legkifogástalanabb kivitel és minőségben. Hasonló választékot alig talál a közönség városunkban, szintugy árak tekintetében megállja a versenyt bármely más céggel — miért is ajánlatos mielőtt szükségletét bárki beszerezné — hogy e cég butorkiállítását megtekintse.

Ma délelőtt 10-től 1-ig
KATONA ZENE a Pannonia étteremben.
Villás reggeli. Dréher és bajor sör.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Vasárnap délután: Erdészleány. Este: Csókon szerzett vőlegény. (Kornai Berta fellépte.)
Hétfő: Milliárdos kisasszony. (Kornai Berta fellépte.)

Kedd: A király. (Hegedüs Gyula fellépte.)
Szerda: Ördög (Hegedüs Gyula fellépte.)
Csütörtök: Tatárjárás. (Hegedüs Gyula fellépte.)

Péntek: Zsába. (Hegedüs Gyula fellépte.)
Szombat: Kivándorló. (Hegedüs Gyula fellépte.)

Vasárnap: Cornevillei harangok. (Hegedüs Gyula fellépte.)

Bernát.

Egész idejében örömmel nélkülöztük ezt a szellemtelen, brettli humorral fűszerezett nyári darabot, most azonban Kornai Berta

vendégfellépte miatt újból be kellett azt vennünk. Kornai Berta művészetéért mi sohasem rajongtunk, most azonban, Blaháné fellépése után igazán nem tudunk róla jót írni. Elismerjük, hogy a mozikuplét stilszerűbben nem lehet előadni, mint a hogy ő tette, hogy senki sem tudná természetesebben színpadra vinni, a szeparék dőzsölését, hogy olyan szép kalapja volt, hogy csak akkor fért ki az ajtón, ha mindkét szárnyát kinyitották, de ez még nem elég ahhoz, hogy valakit művésznőnek nevezünk. Lehet azonban, hogy a mi izlésünk maradt el a világtól — no meg a közönségé, a mely háromnegyed részben üresen hagyta a színházat.

TANÜGY.

△ **Polgári iskola Belényesen.** A belényesi tanfelügyelői kirendeltség megbízást kapott egy Belényesen létesítendő polgári iskola felállításának ügyében. A belényesi képviselő testület kijelentette, hogy ha a minisztérium engedélyezi az iskola létesítését, úgy hajlandó felépíttetni a község költségén az épületet. Mivel biztosra vehető a minisztérium jóváhagyása, csakhamar felépül az iskola.

△ **Miniszeri biztos a kereskedelmisták vizsgáján.** A kereskedelemügyi min. kir. miniszter a nagyváradi felső kereskedelmi érettségi vizsgálatára Huzella Gyulát, a kereskedelmi és iparkamara elnökét küldte ki.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, május 22.

Buza apr.	50 kilogrammonként	14.35
Buza májusra	—	13.97
Buza okt.	—	11.80
Rozs májusra	—	—
Rozs apr.	—	—
Tengeri máj. 1909.	—	7.48
Tengeri jul.	—	7.75

Ertéktözsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, május 22.

Oszták hitelrészvény	—	634.—
Magyar hitelrészvény	—	736.75
Leszámitoló bank	—	482.—
Rimamurányi	—	572.—
Oszták-m. államvasúti részv.	—	697.50
Közuti vasut	—	552.—
Városi villamos vasut	—	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1909. május 22.

Magyar arany járadék 4 száz.	—	111.5
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	93.25
Magyar koronajáradék	—	82.75
Magyar földterherment. kötvény 4. sz.	—	240.—

7 frt. 50 kr-ért

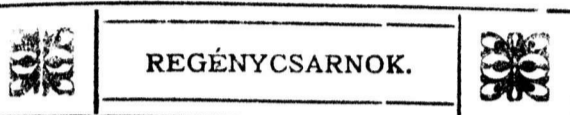
készít tiszti és civil cipőket

LÖWY D. cipésm. Rákóczi-ut 22.

Melvet az általa szerkesztett és b. dolgozott hús és érszorítóval lát el, mely a gyaloztást megkönnyíti és a tulajd. képzetést megakadályozza. Ugyanígy készit **önkéntes bakancsokat előírás szerint.** Magasabb szaktudását bizonyítja a magyar állami cipész mesteri tanfolyamon nyert kiváló és jeles eredményű bizonyítványa.

A. és közönség szives pártfogását kéri tisztelettel
LÖWY D. cipésmester Rákóczi-ut 22 sz.

Horvát-szlavon földterherment. kötvény	95.50
Osztrák járadék papírban — — —	186.—
Osztrák járadék ezüstben — — —	145.—
Osztrák járadék aranyban — — —	97.25
Osztrák korona járadék — — —	99.—
1860. osztr. államsorsjegyek — — —	116.50
Osztrák magyar bankrészvény — — —	197.50
Magyar hitelbank-részvény — — —	150.25
Osztrák hitelbank-részvény — — —	730.—
Magyar hitelrészvény — — —	748.—
London vista — — — — —	681.50
Páris vista — — — — —	689.50
20 frankos (Napoleon) — — — — —	19.02
Német birodalmi márka — — — — —	117.66
20 márkás arany — — — — —	23.51
Magyar nyereség sorsjegy kölcsön	33.90
Tisza-szal. és szegedi sorsjegy kölcsön	94.50

FALUSI TÖRTÉNET.

VIG REGÉNY.

Irtta: **Faragó Béla.**

(Folytatás.)

46

— Irtam a bécsi szinigazgatónak s elhagytam állásom, ekkor egy napilap segédjavitnoka s egyuttal cimszalagírója valék. Az igazgató pár száz forint előleget küldött s én ezzel a pénzzel egyedül, egyenesen Pincédre utaztam. Meglátam Ilona hugomat, s láttam azt is, hogy a fényképész hazudott. Ilyen szép nő valóban ritkaság. Így kerültem én Mézes Miklós bátyám házához s jártam két éven keresztül Szádellői Barnabás néven, a mely nevet iskoláim kerülése óta viseltem. Szívesen fogadtak. Pincéden közkeveltségű lettem. Szívem elfogult, direkte szöktetésre képtelen voltam. Megismertem azt, a mit eddig nem ismertem, a szerelmet. Ilonának enyémnek kell lenni. Elszöktetem, elviszem Bécsbe, innen az újvilágba utazunk, s örökre egymásé leszünk . . .

— Más is bele szölt volna abba hé . . .

— Beszölt legelőször is a lelkiismeretem. Két évig mindig töltöttem egy pár hónapot Pincéden és nem mertem a vállalatot megkezdni. Végre a véletlen jött segítségemre. Ilona rajongott a szinpad után, s valami tehetsége van is, Frau von Spektakl ábrándjait növelte s egy szindarab után, melynek címe a »Bájos postakocsis«, melynek ismeretes tárgya, hogy a főherceg elveszi a postamester kocsisnak öltözött lányát. Frau von Spektakl, Miklós bátyám és Ilona elkezdtek ábrándozni, hogy Ilonát így fogja elvenni egy főherceg. Postamester lettek. Én egy lapba kiírtam, hogy Magyarországon egy főherceg postakocsikon incognito utazik, s ezután kevéssel magam maszkírozva Pincédre érkeztem. A dolog ezután magától ment. Utközben elfogtak. Ilona, hogy került ide, nem tudom. Én rendeztem ügyeimet, ki nem fizetett számlák és szerződéses, s a bécsi bácsi előlege, azután ide jöttem magam is, azzal a szándékkal, hogy kedves néném jól összeszid, azután nemes szíve megszáj, belátja, hogy nem én vagyok oka semminek, hanem árvaságom, boldogult jó anyám korai halála és alkalmat nyújt a javulásra, int, tanácsol, szid, szóval anyám helyett anyám lesz.

Barnabás megcsókoita néje kezét. Az egyenes lelkű jó asszony egy könyecseppet

értett kezén. Maga is sirva fakadt. Miklós bácsi nézett és könyezett. A rektor is megindult.

— Mit csináljak most veled rossz fiu? El kellene házamtól kergetni, különösen azért, mert hazudtál. Miért nem mondtad meg, hogy az a hercegkeresés hiába való, az a szinpadi királyság csak délibáb . . . Miért nem voltál őszinte?

— Az leszek most kedves néném. Én megjavulva, házassági ügyemet rendbe hozva akartam Ilona elé állni és megkérni kezét, ha én elárulom azt a mit tettem, ugy örökre elvesztem őt. Így pedig Miklós bátyám és Stanci néni segítségével minden jóra fordulhat. Most már nem félek; van anyám, ki ugy gondolkozik, hogy a menyországban jobban örülnek egy megtért gonosznak, mint száz igaznak . . .

— Rossz fiu, mivel hálalod ezt meg?

— Azzal, hogy elmegyek egészséges ételt vinni azok után, kiket a pesti koszt nagyon könnyen megronthat.

— Ugy-e megmondtam tekintetes asszony, hogy legjobb orvosság a töltött káposzta, meg az 1857-iki bor, ha jó, s ha abból az őt akósból van.

— Fiam, eleget vezekeltél, meggyógyultál, többet ne vétkezzél . . . Neked is jól esett a sok marcipán után a borsos kása.

Másnap pogácsával, sonkával és az 1857-iki terméssből a javával tiz cilinderrel utra vett bucsut a nyelvédi kuriától Szádellői Barnabás.

VIII. FEJEZET

Mit mivelnek a nyelvédi Argonauták?

A nyelvédi plébános okos mondásait néha érdemes teljegyezni. A főtisztelendő urat senki sem gyözheti meg az ellenkezőről, hogy a magyar ember mind született násznagy. A násznagy szó és hivatal jellemzi nagyjainkat és nagyra törő kicsinyeinket. Talán a haldokló életét is meg lehetne hosszabbítani azzal, ha valami olyan hivatalra hívják, a mi őt az első padban helyezi el. Az előkelő paraszt meghívja a papot komának s mindig hangsúlyozza: tiszteletes komám uram, az előkelő szűkeszü ur boldog, ha nagy vagy ál-nagy emberek árnyékában lehet. Sok ember él abból, hogy mint az állatseregletet a recitator mutogatja. Ő is ünneplésnek szerető egyéneknek mutogatja a szereplő embereket. Az ugynevezett nagyságok mind, mind násznagy emberek, szívesen fogadják a köszöntést, mert ezáltal nem csak a köszöntő előtt tűnnek fel, hanem utca hosszant, utca szélében . . .

A halhatatlanság ügynöke Kelenföldi Anasztázia, a kis barna mosolygó Mrecz Alidoban olyan állatseregletet mutató recitator fedezett fel.

A szerkesztésért felelős

Dr. VUOSKICS GYULA.

NYILTTÉR.

Ertesítés.

Tisztelettel értesitem szíves pártfogóimat, hogy lakásomat Szaniszló-utca 46. sz. alól Keskeny-utca 9. saját házamba helyeztem át.

Kiváló tisztelettel

Kiss István építési vállalkozó
Nagyváradon.

Képeslap nagy áruház!

Benkő Artur

könyv- és papirkereskedése
Modern Antiquariuma

Nagyvárad, Rákóczi-ut 10.

Helyi és vidéki telefon szám 870.

Allandóan raktáron vannak a világ-irodalom újabb és nevezetesebb termékei, melyekből kiváratra megtekintésül is küldök. Hazai és külföldi jogi és technikai munkák, dísz- és ajándék-művek, ifjúsági iratok, képeskönyvek, regények gazdag raktára. Tan- és segédkönyvek, továbbá az összes tanintézetekben szükséges könyvek nálam előnyösen és gyorsan beszerezhetők. Elfogad megbízást könyvtárak berendezésére és felszerelésére, meglévő kiegészítésére és állandó karbantartására, ugyszinté előfizetéseket a világ összes lapjaira a leggyorsabb kézbesítés mellett. (Ódon) Antiquarium könyvek fél áron. Papíráruk, levélpapír, díszdobozok. Zeneműraktár. Írószerek és modern íroda berendezések nagyválasztékban.

Közgazdasági Bank Részv.-társ.
Nagyvárad, Teleky-utca 10 szám.

Telefon 742 sz. Postatakarékpénztár 20161 sz

Betétek után tiszta

5%

kamatot fizet.

Kérdezzük meg a házi orvost!

KRONDORFI pezsgőhöz,
borhoz
SAVANYÚVIZ legjobb ital!
NYÁLKAOLDÓ ÉS HUGYHAJTÓ GYÓGYITAL.

tüdő, légző-cserepek, gyomor, köhögés, rekedtségnek
orvosilag ajánlva.

FORMENTHOL

Kéz- és lábizzadás ellen

a legjobb szer

Hűsít!

Szagtalanít!

Ára 80 fillér.

Kapható az »ARANYAS«
gyógyszertárban
Nagyvárad, Szent László-tér.

PETHEŐ ZSIGMOND mázoló

Lakása: Uri-utca 29. sz.

Telefon szám 875.

APRÓHIRDETÉSEK.

Kepes Elek

orvosi kötszerész és keztyűs, Nagyváradi, Sas-szálloda. (Passage.) Készíték saját műhelyemben a legkomplikáltabb sérvekre kitűnő sérvkötőket továbbá háskötőket, gummi harisnyákat, egyenes tartókat, betegápolási cikkeket ég minden e szakmába váós munkáit a legjutányosabb árban, jótállás mellett. — Szarvasbőr-lepedőket és vánkókat, valamint mindennemű másféle szarvasbőr-munkákat is készítek a legjobb kivitelben. Keztyű tisztítást és mindennemű javítást is felvállalok. Nők és férfiak részére külön próba-terem. Raktáron tartok mindenféle francia (óvszerek) különlegességeket, ami a legjutányosabb árakban kaphatók. Női cikkeknél női kiszolgálás.

Legszébb

kivitelű nyomtatványokat a Szent László-nyomda készít. Nagyváradi, Szilágyi Dezső-utca.

rtfai cukrász.

Fő-u, Gerliczy-ház. május 1-től kitűnő fagyaltot és jeges kávét készít naponta változatosan. Ugyan ott tisztán és tea vajból készült tészták és torták kaphatók darabonként 8 fillér Minden e szakba vágó megrendelést a legjutányosabban fogadok el.

Két tanuló

felvétetik a Szent László-nyomdában.

Fontos mindenkinek

tudni, hogy üvegezést, képrámázást legolcsóbb árban **Goldberger** üveg és porcellán kereskedő készít. Ugyanott egy puld eladó. Tanulók felvételnek Teleki-utca Weisz Károly-ház (Joó Lajos mellett.)

Lakás

keresőknek ajánljuk próbálkozzanak meg a Tiszántul apróhirdetéseivel.

Egy

használt puld és pénztár-asztal eladó. Nagyváradi Hitelbank Kossuth Lajos-u.

MOSKOVITS

anatomiai cipők a legjobbak.

Egy

jó állapotban levő salongarnitúrát keresek megvételre. Cim e lap kiadójában megtudható.

Princess mellfűző

Párisi ujdonság csak Rosenzweig Rózánál Rákóczi-ut kapható.

Valódi perza

szőnyegek — feltűnő olcsó árban. Rákóczi-ut 3.

Tanonc

felvétetik Körösi János férfi szabónál Körös-u. 44.

Eladó szőlő.

A nagyváradi hegyen, közel a lat. szert. püspökség szőlőjéhez egy 5. kat. hold szőlő a rajta lévő házzal s istállóval együtt részben vagy egészen eladó. Értekezni lehet Szaniszló-utca 34. szám alatt.

Kávémérés.

Van szerencsém a nagy érdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Kossuth-utca 8 szám alatt kávémérést nyitottam. Naponta friss uradalmi tej és tejtermékek. Kis kávé 7 kr., nagy kávé 9 kr. Helybeli és vidéki lapok.

Grünfeld Jozsef in

női ruhatermék Körös-u. 17 szám alá helyezte át.

Lőrincz Lajos

kárpitos Nagyváradi Kolozsvári-utca 30. Elvállal e szakmába vágó mindennemű új munkát és javításokat.

Kauczil és Széles

műbutor asztalosok Körös-utca 9. Jutányos árban készítenek háló és ebédlő szoba berendezéseket.

Weisz Izsó

bádogos és vízvezeték berendező, elvállal új munkát és javításokat. Kolozsvári-utca 17.

Tanuló

felvétetik Benkő könyvkereskedőnél Nagyváradi, Rákóczi-ut.

Gazdasági gépek,

gőzmotorok, gáz, petroleum, benzin, nyersolaj, szivógáz-motorok és malomberendezések gyárilag javíttatnak és felszereltek. — Nagyváradi, Kolozsvári-u. 29-43. Debreczeni Lajos gépjavitó műhelyében.

Figyelem !!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy kert-helyiségem megnyitott. Jónás Péter vendéglős Nagyváradi-Velence pályaudvar.

„Egyetértés“

kávéház. Egész éjjel nyitva. Mindennap cigányzene. — Női kiszolgálás. Kifogástalan italok.

Kalapok

a legjobb minőségben és a legdivatosabb formákban Reichard áruházában kaphatók.

Három

Pallas-Lexikon, teljes 18 kötet olcsón eladó **BENKŐ** antiquariumában Nagyváradi, Rákóczi-ut.

Tanonc

felvétetik Dragán József férfi szabónál Nagy Sándor-utca.

Tündérkert

Paizs Béla vendéglője a Világközepéhez Bethlen-utca. Egész éjjel nyitva. Frissen csapolt sör. Tiszán kezelt borok. Hideg és meleg konyha. Családok részére külön szőlő lugások. Kitűnő tekepálya.

Szives

figyelmébe ajánljuk vegyi tisztító és ruhafestő intézetünket öltönyök, női ruhák, selyem blousok, batizt ruhák, függönyök stb. tökéletes és gyors tisztítására vagy festésére. Gyász-esetben ruhák soronkívül festenek feketére. A tisztított ruhák kívánatra kijavíttatnak. Varga és Nagy műfestészeti és vegyszeti mosóintézete Nagyváradi, Szent János-utca 48. Üzlet: Fekete Sas épület. Passage 26-b. Gyűjtő telepek: Teleki-u. 24. sz. a. Hönig Albert. Színház-u. 4. sz. a. Székely Imre.

Elegansan

csak az járhat aki Körösi úri szabónál dolgozott. Körös-utca 44.

Aluminium

kulcsok nagyválasztékban kaphatók Ács Sándor épít-

let lakatosnál Telefon sz. 878. Nagyváradi, Körös-u. 9. Tanulók felvételnek.

Finom

cukrász sütemények, fagyalt és jegeskávé: Kovács Endre cukrászdájában Szt. László-tér 12.

Fodrássterem.

Figyelmes kiszolgálás, polgári árak, havi és jegybérlés. **Orenstein** Izidor Szacsvai-utca 24.

Fudally Bálint

férfi szabó Sall Ferenc-utca 14. szám. Legújabb anatómiai szabás, szolid, határozott árak.

Petheő Zsigmond

mázoló lakása: Uri-utca 29. sz. Telefon szám. 875

Kitűnő

Hegyiborok! Jégbehűtött kőbányai sör; legolcsóbb: Mertz bodegájában, Körös-utca 20.

Cimbalomtanításra

növendékeket, s gyenge tanulókat a vizsgálatokra előkészíteni kevés fizetés mellett elfogadok. Cim a kiadóban.

Cimbalmot

(pedálosat) keresek megvételre. Cim a kiadóba

Uj benzinlokomobilos cséplőszekevény,

mely egy elsőrendű gyár által június hóban lesz szállítandó, másnemű vállalkozás miatt, legelőnyösebb feltételek mellett, rendkívül jutányosan átadó. Válaszok e lap kiadóhivatalába kéretnek «Alkalmi vétel 76455» jelige alatt.

Halló! Kérem a 882. számot! t. i.

Frenkel Ignác

asztalos

Kert utca 16. szám alatti butorraktárát, hol minden szoba- és konyha-butor raktáron van, Vesz és elad kevésbé használt butorokat. Butor tisztítást és szakszerű javításokat a legolcsóbban végez. Butorszükségletünk beszerzése előtt saját érdekünkben ne mulasszuk el a fenti céget felkeresni.

HERKULES MOTOR VÁLLALAT
BUDAPEST VYACZI-UT 30.

ELISMERT LEGHIRESEBB
CSÉPLŐKÉSZLETEK
TELJES JÓTÁLLASSAL

ELSŐRENDŰ
SZIVÓGÁZTELEPEK
ÜZEMKÖLTSÉG.
BÁRMIKOR
ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA.
MEGTEKINT
LŐERŐ ÓRÁNKINT
HETŐK. KB. 1½-2 FILLÉR
ÁRJEGYZÉK INGYEN.

Biró László

férfi és női divat szabó.

Párizs-utca 2. sz. Saját ház.

A nagyváradi tisztviselő fogyasztási szövetkezett szabója.

Telefon 832.

Telefon 832.

SZABÓ JÁNOS

úri divat szabó és egyenruha készítőnél

a legdivatosabb szövetek dus választékban vannak főlhalmazva.

Modern szabás. Izléses munka.

Fő-utca, (Gerliczy-palota)

Tanuló felvétetik.

Kalap virágok

a legfinomabb kivitelben, valódi francia rózsák a legszebb színekben, valamint präparált pálmák, disznővények és menyasszonyi koszorúk mélyen leszállított árban kaphatók **Kapucinus-utca 5. sz. alatt.** Régi virágok festését és frissítését jutányos áron eszközli: **REICH** :: IRMA, művirágkészítő. ::

: MEGNYILT :

UJHELYI ROZA

Rákóczi-uti kalap különlegességű üzlete.

hol naponta érkeznek a legutolsó divatú valódi párisi és bécsi modellek, melyek vásárlási kényszer nélkül állnak a vevő közönség rendelkezésére, ugyszintén, :: harisnya, ernyő és keztyű különlegességek. ::

A Nagyváradi Hitelbank Részvénytársaság

Üzlet helyiségét

1909. május hó 5-én a **Szent László-tér** és **Zöldfa utca** sarkán levő **Deutsch K. I.-féle** ház emeleti helyiségébe helyezte át.
Bejárat a **Zöldfa-utcai** részen.

Pénz.

Olesó

töketörlesztéses kölcsönt

10—75 évre folyósít, ugyszintén régi drágább kamatu kölcsönöket kicserél, convertál a lehető legrövidebb idő alatt.

Házak, szőlők, földbirtokok

örök árban való **adás-vételét** vagy **bérlését** a legsikeresebb eredménnyel közvetít.

Földbirtokok parcellázását

saját költségére elvállalja és financiroza.

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár,
bankbizományi és hitelforgalmi iroda
Nagyvárad, Mészáros-utca.

27

Telefon szám 424.

Friss tea, vaj

Raffia
Rézgálicz
ojtó pamut

legolesőbb beszerzési forrása

Mezei János és Társa

fűszer- és csemege-üzletében
Nagyvárad, Szent László-tér.
Nagyvárad Takarékpénztár épület
Telefon 249. Telefon 249.

Friss töltésű ásványvizsek, málna szörp.

A legmegbízhatóbb arcápolószer a szeplő és májfolt ellenes

Lilium-Krém

szappan és puder.

Ára 1—1 korona. Ára 1—1 korona

Kapható:

FARKAS ISTVÁN „Arany-Sas“ gyógyszer-tárában Nagyváradon, Szent László-tér.

Egy szép új
félemeletes ház eladó.

(A házban pékséghez szükséges kemence van.)

Bővebbet a **Belvárosi Takarékpénztárnál Rákóczi-ut 9.**

TÖRLESZTÉSÉS JELZÁLOGKÖLCSÖNÖKET

10, 15, 20, 25, 30, 35, 40 és 50 évi visszafizetésre

féléves részletekben,

melyekben a kamat és tőke törlesztése bennfoglaltatik, 500 koronától kezdve a legelőnyösebb feltételek mellett ad,

esetleg drága kamatozású kölcsönöket convertál a

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyváradon.

Kölcsönkéreseknel telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv beküldése szükségeltetik.

Nem szenved veszteséget az uri közönség, ha ruhaszükségletének beszerzése előtt az árak olcsóságáról és előnyös összehasonlításról meggyőződik

Dragán József

uridivatszabó

Nagy Sándor-utca 1. szám alatti üzletében.

MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐ BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ ÜDÍT-GYÖGYIT

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő és fővény-képződésnél a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult

Orvosilag ajánlva. Nagyváradifőlerakat: Friedl és Jörös cégnél

MINDENNEMŰ

BUTOROK

háló- ebédlő- és szalon berendezések a legszolidabb kivitelben a részlet üzlet megszüntése folytán **legolcsóbban** vásárolhatóak

Stern Vilmos

kárpitos és bútortüzetében
Nagyvárad, Nagypiac-tér, (Óvári-ház)

Biró István

cipész mester

Nagyvárad, Nagyteleky-utca 38. sz.

Készít mérték után uri és női cipőket, kifogástalan szabásukat. És **egyéves önkéntes uraknak** minden fegyvernemhez cipőt, csizmát előírás szerint legutányosabban.

Olesó árak! Pontos munka!

ÉRTESETÉS!

Van szerencsém a n. é. fürdőközönség szives tudomására hozni, hogy a Püspökfürdő uszodájában az uszómesteri állást átvettem és 20 évi szakképzettségem és gyakorlatom által képes vagyok az uszás tanítást, tyukszemvágást, benőtt körmök ápolását szolgálni.

A n. é. fürdőközönség becses pártfogását kérem.

Jaschó Milos,
fürdő- és uszómester.

! Hegyi üdülőhely Nagyváradon !

Páratlan a maga nemében!

Lobermayer Ferencz

(Karger-féle)

nyári étterme és kerthelyisége

Vizvezék-utca 36. szám alatt.

A város legjobb tekepályája.

Ez évben először; meleg konyha.

Csakis Karger-féle saját termésű borok.

Pontos kiszolgálás. Cigányzene.

!! A város legárniasabb kertje !!

Uj üveges üzlet.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Nagyváradon Hant Frigyes cégnél **11 évi praksisom** után épület-üvegezési és képkeretezési üzletemet **Olaszi, Szt. János u. 2.** Grám-házban

megnyitottam.

Fő törekvésem, hogy a n. é. közönséget tartós munkámmal és szorgalmas meggyerjem. — Épület-üvegezési és képkeretezési a legnagyobb pontossággal teljesítem, üvegporcellán, konyha edényeket jutányos ártan szolgállok. A n. é. közönség pártfogását kérve mély tisztelettel:

Dobó (Duhopolszky) Alajos.

Csak a hölgyeket érdekli,

hogy hosszú éveken külföldön voltam és tanulmányutam befejezte után

Nagyváradon,

Arany János-utca 2. szám

alatt női ruhaszalont nyitottam.

Készítek modern princess-ruhákat, angol kosztümöket, izléses toaletteket, stb. stb.

Kitünő kifogástalan szabás.

Rendkívül olcsó árak.

:: Egyetlen kísérlet meggyőz mindenkit. ::

A hölgyközönség pártfogását kéri kiváló tisztelettel

Heller Jakab.

A nagyváradai „Közgazdasági Bank” részvénytársaság pályázatot hirdet az üresedésbe jövő

főkönyvelői állásra,

mely lehetőleg 1909. év július hó 1-én foglalandó el.

Pályázhatnak oly felsőkereskedelmi iskolát végzett egyének, kik magyar és német levelezésben valamint a bankszakmában és mérlegkészítésben gyakorlatilag jártasok.

Pályázati határidő: 1909. június 10.

Bővebb felvilágosítást a fent nevezett intézet ad.

Sajátkezűleg irt és kellően felszerelt pályázati kérvények az igazgatóság címére küldendőek Nagyvárad, 1909. május hó 18.

Az igazgatóság.

Vas és rézbutorok

Rézdiszes vaságyak, gyermek ágyak, mosdóasztalok, sodrony ágy betétek a legszébb kivitelben, — helyszüke miatt a legolcsóbb árban kaphatók

Kohn Adolf

vaskereskedőnél

Nagyvárad, Kossuth-u. 10.

Belépési felhívás a 7-ik évtársulatba.

A Belvárosi Takarékpénztár kebelében alakult **Belvárosi Takarékszövetkezet** minden év január és július elsején egy-egy három évig tartó új évtársulatot nyit. Mindenki tetszés szerinti számban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 20 fillér fizetendő, melynek összege a három év elteltével a felmerülő haszonnal együtt fog az üzletrészeseknek visszafizetelni.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani s a tagok hitel igényeit kielégíteni. Szövetkezetünk tehát amellet, hogy a takarékoság ügyét szolgálja tagjainak beteteik négyötöd része erejéig kölcsönt is nyújt.

Felvételidij üzletrészenként 10 fillér s az első betét befizetésekor mindenki megkapja a saját nevére kiállított betéti könyvecskéjét.

Vidéki tagok a heti befizetéseiket befizetési lapok útján teljesíthetik.

Szövetkezetünk igen tisztelt tagjait, valamint mindazokat, kik szövetkezetünk tagjai óhajtanak lenni felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti helyiségünkben (Rákóczi ut, Barts—Óvári palota) bármikor jelentkezni sziveskedjenek.

A Belvárosi Takarékszövetkezet igazgatósága.

Hirdetések

felvételnek

a kiadóhivatalban.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben **75 százalék megtakarítást** mutat fel. 40 gyertyás Wolfram lámpa **árabja 3.60 kor.** 100 gyertyás **5 kor. 50 fill.**

2 ma izzólámpa árabja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Ár. 1. nemű izzólámpa különlegességek, fényképezési lámpák, ugyancsak **legolcsóbb árban kaphatók.**

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók s a villamos telepen külön célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

villamos világítási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkákat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Tavaszi és nyári idény 1909.

Tavaszi és nyári idény 1909.

Előkelő uri divat szabóság!

Friedländer I. Izsó

Szent János-u. 4

Értesitem a n. é. közönséget, és a tisztelt vevőimet, hogy a tavaszi és nyári idényre ujdonságaim megérkeztek.

Fővárosi ízlés!

Kifogástalan munka!

Modern szabás!

Tavaszi fűződivat 1909-re

A m. tisztelt hölgyközönség b. figyelmébe ajánlom előnyösen ismert mellfűző üzletemet, hol a fűző **párisi és bécsi** modellek szerint készül. A legkényelmesebb, a legdivatosabb fűzők kizárólag csakis

IZSÁK LIDIA

üzletében rendelhetők meg,

Raktáron tartok **fűzőket** nagy választékban **3 koronától feljebb**. Fűzők alakítása és tisztítások olcsón és pontosan eszközöltetnek. Szíves meghívásra személyesen jelenek meg. Nagybecsü pártfogását kérve maradtam

Izsák Lidia

párisi és bécsi mellfűző specialista üzlete

Nagy Sándor-utca 1. sz. a.
Szolid árak! Külön próbaterelem!

UJ! UJ! UJ!

SPRINGER és JANOWSKY

mindennemű diszitő és butorra való
:: paszományok készítői ::

Fővárosi izlés! Olcsó árak!

Modern munka!

!! Költségvetések díjtalanul! !!

Nagyvárad, Teleky-utca 11. sz.

Nemzeti Szálloda Nagyvárad, Kert-u.

SZÁLLODA. . . . ÉTTEREM.
KÁVÉHAZ.

:: ÓRIÁSI KERTHELYISÉG ::

Nagyvárad egyik leg-
szebb kerthelyisége meg-
nyílt.

KATONAZENE.

KITÜNŐ HEGYI ÉS FAJBOROK

KŐBÁNYAI VILÁGOS ÉS
:: BARNÁ SÖR ::

ELSŐRENDŰ MAGYAR
:: KONYHA ::

ZÓNAREGGELI,

FIGYELMESKISZOLGÁLÁS

Tisztelettel

KECSKEMÉTHY ISTVÁN

bérlő.

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget és főiszteleendő papságot, hogy f. évi június hó 1-től üzletemet a megnagyobbodott forgalom folytán Szent János-utca 32. sz. alá saját házámba helyezem át, ahol a **legjutányosabb** árban készítek a legújabb bel- és külföldi szövetekből papi- és polgári ruhákat és azonkívül állandóan raktáron fogok tartani a **legolcsóbb** árban kész férfi és fiu ruhákat, gallérokat és papi köpenyegeket stb.

Számos látogatást és megrendelést kér

Vajnovszky Károly

papi- és polgári szabó.

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS
GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

*zel gyomor-ese-hólyagés
bélbántalmaknál oala-
mint asthma, bronchiale,
köszvény és húgysavas
diathesis eseteiben.*

Kapható **Wurst József** fűszer,
csemege- és ásványvíz kereskedé-
sében N. Várad, Rákóczi-ut 7. sz.

Félix gyógyfürdő.

■ Téli és nyári gyógyhely Nagyvárad mellett. ■

Európa leggazdagabb forró kénes hőforrás, víz hőfoka 50° Celsius. Gyógyjavallat fürdő alakjában, csusz (reuma) és köszvény ellen. Női betegségeknek, idült méh és petefészek gyulladások, méh-hurut, medencebeli sejtiszövetlob és izzadmányoknál. Ivógyógyimód alakjában, idült gyomorbántalmaknál, makacs székrekedésnél, máj és epehólyag betegségeknek, sárgaság és epeköveknek, meglepő gyógyhatás Tükör, kád, mór, szénsav és **Izap** fürdők.

1908 évben 8600 állandó fürdővendég.

Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár, 250 kényelmes lakó szoba, kitünő vendéglők, jutányos étlap árak, állandó elsőrendű cigány zene, vasárnaponként katonazene, tennis pálya, gondozott sétautak 200 holdas park. Május 1-től 16 vonat közlekedik naponta. Posta, távirás, interurban telefon.

Curtaxe és zenedíj nincs! — Prospektust küld az igazgatóság!

«Félreértések elkerülendők.»

Gyngyvirág Fantasie.

Csodálatosan természetes virággillat, melynek parányi érintése által teherneműn, keztyn, levélpapiron, ruhabélésen, haj vagy kézen, nagy szeszmentesen készül, elragadó finomságával kiváló tartóssan használható, pecsétet nem hagy, csinos toronyalakú fadobozban

3 koronáért kizárólag

BERGER SÁNDOR

«Savoly» illatszertárban

Nagyvárad, Bémer-tér kapható.

Postai szétküldés naponta utánvétellel.

Telefon 667.

Telefon 667.

Nyári cikkek

u. m.: Angol zefir, francia delain, himzett moll, színes vászon, divatos mosók és batisztok nagy választékban megérkeztek és kaphatók

■ HETI vagy HAVI RÉSZLETFIZETÉSRE ■

Löwy P. és Társa cégnél Nagy Sándor-utca
(Weisslovits-ház.)

Magyar Zsirművek R.-T.

Nagyváradon.

Gyártelep és központi iroda :

Gilányi-utca **11.-15.** szám.

Telefon interurban 86. sz.

Városi raktár:

Zöldfa-utca (Kurländer-ház)

Telefon 901. szám.

Értesítjük a tisztelt *háziasszonyokat*, hogy e hó 25-ikén megnyilik *Zöldfa-utcán* (Kurländer és Ullmann céggel szemben) *városi raktárunk*, hol gyártmányaink, nevezetesen *kókuszszir, csötészta és szappanok* minden faja a legkisebb mennyiségben is eredeti *gyári* áron lesznek kaphatók.

Különösen felhívjuk szives figyelmüket «*Hableány*» védjeggyel ellátott

Gyöngy Szinszappanunkra

mely csodálatos tisztító erejét a legjobb nyersanyagok leggon-
dosabb kiválasztásának köszönheti.

Gyöngy Szinszappanunk

kiméli a kezeket és a fehérenemüt. Megtakarít pénzt, időt, munkát és fáradtságot, ennél fogva kiméli az egészséget.

Gyöngy Szinszappanunk

kiválóan alkalmas minden elgondolható mosási célra, személyes használatra fehér és színes vászonneműek mosására, konyhaedények, szőnyegek tisztítására stb. stb.

Tisztaságáért 20000 koronával szavatolunk.

Hölgyek
részére nélkülözhetetlen.

Legjobb szépitőszer a

FÖLDES - FÉLE MARGIT CRÉME.

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrrákát (Mitesszer) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdít és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 kor. nagy tégely 2 kor.

Kiváló toilett-cikkek: Margit-hölgypor (3 színben) 1-20 kor., Margit szappan 70 fillér, Margit-fogpép 1 kor., Margit arcvíz 1 kor.

Kapható NAGYVÁRADON: Szénássy Ferenc, Csanda Endre, Farkas István, Nagy Kormány Zoltán, Hegedűs R., Bleier József, Grósz Sándor, Heringh Sándor, Leszner Alfréd, Molnár Lajos, Nyíri György, Pohl Jenő, Vadász Albert drog., Berger Sándor illatsz. — SZALONTÁN: Berkes Ármin, Szabó Emil gyógyszerárakban.

Páratlan és csodás hatású!

Óvakodjunk a műszaktól!

Szilárdy Ernő

uri szabó

Nagyvárad, Rákóczi-ut 9. szám.

Telefon szám: 254.

Tiszteletteljesen hozom nagyrabecsült megrendelőim és a nagyérdemű közönség szíves tudomására, hogy 12 év óta Rákóczi-ut 3. sz. a. (Weiszlovits-házban) levő

uri szabó üzletemet

ugyancsak a Rákóczi-ut 9. szám alá (volt Bartsch) Óváry-palotába helyeztem át.

Miután ezen körülményt szíves figyelmébe ajánlom, kérem rendelményeit továbbra is hozzám juttatni.

Uj üzletembe már megérkeztek a legdivatosabb valódi hazai és angol gyártmányu tavaszi és nyári szöveteim.

Kiváló tisztelettel

SZILÁDKY ERNŐ.

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan elintézek.

EURÓPA

nagyszálloda

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Tulajdonos: Fülöp István.

Szigoruan szolid családi mulatóhely. Nagyvárad legszebb — vadregényes kertje a hegy tővében. Minden este elsőrangú mozgófénykép előadás. Kizárólag saját szüretelésű borok Fris-seu csapolt kőbányai sör. Estéként cigány zene. Kifogástalan magyar konyha. Polgári árak.

Tisztelettel hozom a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség becses tudomására, hogy

Nagyváradon, a Rákóczi-ut 3. sz. a.

Weinstock-féle óra, látszer és
:: fényképező cikkek üzletet ::

ávittem, melyben ezen áruk nagy választékát raktáron tartom és azokat jótállás mellett pontosan javítom. Főüdvözlésem, hogy a mélyen tisztelt közönség bizalmát kiérdemeljem, miért is becses partfogást kérve vagyok mély tisztelettel

PETRI ÁRPÁD

órásmeister, látszerész és műszerész.
»KODAK« gépek és filmek kizárólagos raktára Nagyvárad és Bihar- megye részére.

Meghívó.

A Biharmegyei Kereskedelmi Ipar- és terményhitelbank Nagyváradon, 1909. évi május hó 23-án délelőtt 11 órakor saját üzleti helyiségében (Nagy Teleki-utca 534 szám.)

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a részvényeseket ezennel meghívja.

A közgyűlés tárgya:

1. Az alapszabályok 1., 3., 13., 37. és 61. §§-nak megváltoztatása.
2. Egy igazgatósági tag választása. Nagyvárad, 1909 évi május hó 8-án.

Az igazgatóság.

Minden részvényes, aki a közgyűlésen részt akar venni, tartozik a közgyűlést megelőző három nappal a legalább egy hóval előbb már nevére irt részvényeit az intézet pénztáránál letenni.

Körösi János

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, Körös-utca 44. sz.

Tisztelettel értesitem az uri közönséget, hogy nálam

a legjobb szabású öltönyök

készülnek bármily kivitelben, igen szolid árak mellett. Egyben megemlítem, hogy szabászatomat Londonban tanultam, amelyről bizonyítványt bármikor felmutathatok. — Pontos kiszolgálás.

Modern szabás! Olcsó árak!

Legrégibb és legmegbízhatóbb

nyaralási vállalat!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni a célra épült és fővárosi mintára berendezett

Molykár elleni megóvó és biztosító vállalatunkra,

melyet a Heiman Lipót és Tsa cég eddigi nyaralási vállalatával teljesen kibővítettünk.

Elfogadunk nyári gondozásra felelősség mellett bármily értékes ruhákat, szőrme árukat, függönyöket, szőnyegetek stb. Azokat saját műhelyünkben kijavítva, hiba nélkül szolgáltatjuk vissza.

Kivánatra azokért házhoz küldünk; az üzlet tűz- és betörés ellen biztosítva van. Becses partfogást kérve maradtunk

Kiváló tisztelettel

Zboray Gyula és Társa

szücs üzlet Fő-utca 7. szám.

Telep Körös utca 32 (Saját-ház.)

Alapított 1889-ben.

Alapított 1889-ben.

Berkes Bertalan

Nagyvárad, Zöldfa-utca 21. sz. a.

TELEFON 180. TELEFON 180

A tisztaság kedvelők szíves figyelmébe ajánlom »Emke« parquette és padló fenymázam, kerti butor festékeim mindenféle színben brundinom, butor, réz és ezüst tisztító szereim és cipőcrémem. Vevőimet 20 év óta elismert pontos kiszolgálásban és olcsó árban részesítem.

!! Kérem címemre ügyelni. !!

Értesítés.

Tisztelettel értesitem nagybecsü megrendelőimet és a nagyérdemü uri közönséget, hogy

**angol uri-divat
szabó-üzletemet**

Nagy Sándor-u. 1.

szám alá helyeztem át.

Amidőn ezen körülményt az uri közönség szives tudomására hozom, kérem, hogy a jövőben is szives rendelményeikkel felkeresni sziveskedjenek.

Feltűnést keltő valódi *angol és scot szövet és divatlüsster ujdonságaim, piké, spárga- és selyemmellény különlegességeim* pazar választékban megérkeztek.

Dragán József

angol uri szabó

NAGYVÁRAD, Nagy Sándor-u. 1.

A Püspökfürdő

május hó 1-én

a nagyközönség számára megnyilt.

A fürdő híres gyógyvize a legkülönbözőbb beteg-ségben bámulatos gyógyulást idéz elő. Vonatközlekedés naponta hatszor a nagyváradai állomásról. A vendéglőben kitűnő konyha és piuce. A szállodában teljes kényelem. Mérsékelt árak. — A fürdőben újonnan berendezett, nagyszabásu uszoda. A Fürdővonatok mától kezdve közlekednek. A fürdőtelepen Parcsi Testvérek első csabai zenekara játszik.

Minél számosabb látogatást kér

Kernáts János fürdőbérő.

BARTA IMRE
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
NAGYVÁRAD, Szilágyi Dezső-u. 29.

ELVÁLLAL: Szobafestést, mázolás, tapétázást és minden e szakmába vágó munkát olyan árban, melyért senki el nem készíti. □

KITÜNŐ AJÁNLATOK!!

A 4 százalékos korona járadék június 1-én esedékes szelvényeit

már május 20-tól kezdő-
:: döleg költségmentesen ::

váltja be a

*Biharmegyei kereske-
delmi ipar- és termény-
hitelbank.*

Megóvást

csakis szakember kezébe kell adni mindennemű szörme és téli dolgok megőrzése **saját kezeléssel.** A szörme holmikat annak idején **tisztítva és kijavítva** adom haza. **Olcsó árak.**

Becses pártfogást kérek

Révész Lajos
szüicsmester.

Teleky-utca 24. A zárdával szemben.

! Üzletem tűz- és betörés ellen !
biztosítva van.

ÁCS SÁNDOR

épület-lakatos és szerelő

NAGYVÁRAD, KÖRÖS-UTCA 9. SZÁM.

Elvállal és készít mindennemű vasmunkákat. Szakszerűen javít és szerel vidékre is kuttakat, szivattyukat, fecskendőket és fürdőberendezéseket, valamint szőlő-permetezőket.
:: Meghívásra megjelen és díjtalanul szolgál tervekkel és költségvetéssel. ::

Telefonszám Kállay asztalosnál 878. — Tanulók felvétetnek.

Pártoljuk a helyi ipart!

Tanulók felvétetnek

Telefon 491. szám

Eredeti saját gyártmányu ESSLINGENI FAREDŐNYÖK

Acéllemez görredőnyök, vasszerkezeti munkák, vasrácsok,
tűzhelyek, sírkerítések, csavarárúk, épület vasalások stb.

kizárólag **Szántó Dezső** mű- és épület lakatosnál
Szent János-utca 25. szám Versenyképes árajánlással szívesen szolgálók.

Pártoljuk a helyi ipart!

Tanulók felvétetnek

Telefon 491. szám

*Ő csász. és Apost. kir. Felségének Legfelsőbb elhatározása
folytán a polgári jótékony célokra szánt*

XXXIX-İK CSÁSZ. KIR. ÁLLAMSORSJÁTEK.

Eze az Osztrák birodalomban törvényesen engedélyezett egyetlen pénzsors-
játék 18 299 nyercményt tartalmaz készpénzben 513.600 korona összegben

A főnyeremény **200.000** korona.

A nyeremények kifizetéseért a csász. kir. lottójövedék kezekedik.

A huzás visszavonhatatlanul 1909. június 17-én fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a csász. kir. államsorsjáték osztályánál, III. ker., Vordere Zollamts-strasse 7. sz. a.,
továbbá a lottógyűjtődékben, dohánytésztekben, adó-, posta-, távirat- és vasúti hivataloknál, váltóüzle-
tekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen
küldetnek szét. A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság (államsorsjátéki osztály).

Van szerencsém értesíteni az elő-
kelő hölgyközönséget, hogy angol és
francia

női divat termemben

a legújabb angol és francia modell
és speciális szabás szerint készítek

modern princzesz-ruhákat

elismert szép **angol kosztümöket,**
és **izléses toalett-eket** stb.

Nagy gond van fordítva arra,
hogy az idej **modern divattal** ha-
ladva a legkényesebb igényeknek is
megfeleljek. Számítalan elismerés.

Elvem: divatfejlesztés, szolid árak.
B. meghívásra elsőrendű divat-
lapokkal teszem tiszteletemet, eset-
leg vidékre is.

Számos pártfogást kérve,

mély tisztelettel:

VALENTIN J. női szabó

Ezredévi Emlék-tér 18. sz. a.

REISZ MIKSA

békéscsabai butor gyárának

nagyvárad i telepe

KOSSUTH LAJOS-utca 7. szám alatt.

Polgári és finom kivitelű lakásberendezések különleges készítése!

Eladás:

|| nagyban és ||
|| kicsinyben ||

Eredeti gyári árban

Nagy készlet,
modern vas és
rézbutorokból

Szolid gyártmány!

Nagy megtakarítást érhet el, ha

közvetlenül a készítőnél vásárol!

Telefon: Nagyvárad sz. Interurbán.
Békéscsaba 20. sz.